

Αρχική
σελίς

Όμιλία
τῆς Α. Θ. Παναγιότητος
τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου
κ. κ. Βαρθολομαίου
κατά τόν Ἑσπερινόν τῆς Μνήμης
τοῦ Αγ. Αποστόλου Βαρθολομαίου
ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ Ζωοδόχου Πηγῆς Βαλουκλῆ
(10 Ἰουνίου 2013)

Ἐπιστροφή

Ἱερῶτατοι καί Θεοφιλέστατοι ἐν Χριστῷ ἀδελφοί,
Ἐξοχώτατε κ. Ὑπουργέ,
Τίμιον Πρεσβυτέριον,
Ἐντιμολογιώτατοι Ἄρχοντες,
Εὐλογημένοι προσκυνηταί,
Τέκνα ἐν τῷ Ἀναστάντι Κυρίῳ λίαν ἀγαπητά,

Χριστός Ἀνέστη!

"Μικροί μέν καί ἡμεῖς καί ἄσημοι ἐν υἰοῖς Ἰσραήλ· εὐχαριστεῖν δέ πλουσίως οὐδέν κωλύει καί τούς μικρούς· τό κατά δύναμιν εἰσοίσομεν σήμερον", ὁμολογοῦμεν κατά τήν ἐσπέραν ταύτην ὡς ὁ ἔσχατος ἐν τοῖς διακόνους, ὁμοῦ μετά τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου.

Ἀληθῶς, ἡ λειτουργική θεολογία μᾶς γεμίζει μέ ἀνάπαυσιν καί βεβαιότητα πίστεως. Μᾶς ἀποκαλύπτει τήν ἄφατον ἀγάπην, ἡ ὁποία ἐν σοφίᾳ συνέχει τά σύμπαντα. Φανεροῦται ἐν τῇ πράξει τῆς δημιουργίας τοῦ κόσμου καί ἐν τῇ σαρκώσει τοῦ Θεοῦ Λόγου, ἡ ὁποία εἶναι "χαρά παντί τῷ λαῷ" (πρβλ. Λουκ. β', 10-11).

Ζῶντες ἐντός τοῦ κλίματος τῆς θείας ἀγάπης εὐρίσκομεν τόν ἑαυτόν μας καί τόν σύνολον κόσμον. Διά τῆς ἀγάπης καί μόνον ἀνήκομεν εἰς τήν Ἐκκλησίαν, ἡ ὁποία θεολογεῖ μέ ὅλην τῆς τήν ζωήν· πιστεύει καί φανερώνει, διά τοῦ τρόπου τῆς ὑπάρξεώς της, τήν Χάριν τῆς Τριαδικῆς Θεότητος καί τήν δύναμιν τοῦ Πάθους καί τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου. Ὅλη ἡ ἱστορία γνωρίζεται καί βιοῦται ὡς θεολογική δοκιμασία, ἡ ὁποία ὀδηγεῖ εἰς τήν συνείδησιν τῆς παρουσίας τοῦ Ἀναστάντος Κυρίου ἐν τῷ μέσῳ ἡμῶν.

Καί ἡμεῖς, ἀπόψε, ἐνῶ εὐρισκόμεθα εἰς αὐτόν τόν παράδεισον τῆς Χάριτος, διαπιστοῦμεν τήν ἡμετέραν ἀδυναμίαν καί ἀσθένειαν, καί ἐν πρώτοις ἀναφωνοῦμεν: "Τί ἀνταποδώσωμεν τῷ Κυρίῳ περὶ πάντων ὧν ἀνταπέδωκεν ἡμῖν;", ἐν συνεχείᾳ δέ, δοξάζοντες τό πανάγιον Ὄνομα Αὐτοῦ, εὐχαριστοῦμεν πᾶσι, τοῖς ἐντεῦθεν καί ἐκ τοῦ μακρόθεν, ὅσοι προφρόνως ἦλθετε διὰ νά ἐορτάσετε μέ τόν Πατριάρχην σας τά ὀνομαστήριά του, καί νά ἐκδηλώσετε πρὸς αὐτόν τά αἰσθήματά σας ἀγάπης, σεβασμοῦ καί προσευχητικῆς διαθέσεως, "μὴ ἀποβλέποντες εἰς τό πρόσωπον" μόνον ἀλλά καί εἰς τόν Θεσμόν. Καί ὁ Θεσμός δέν εἶναι οὔτε τοῦ Πατριάρχου οὔτε τινός ἑτέρου. Ὁ Θεσμός τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἀνήκει εἰς τόν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, τόν Ἐσταυρωμένον καί Ἀναστάντα, καί ἡμεῖς ἀπό τοῦ Πρώτου μέχρι τοῦ ἔσχατου ταπεινοὶ διάκονοι αὐτοῦ ἔσμεν.

Ὁ ἐορταζόμενος καί ἐν Ἀγίοις τιμώμενος Ἀπόστολος Βαρθολομαῖος "τῇ σαγήνῃ τῆς γλώττης, ἐκ βυθοῦ ἀνήγαγε ματαιότητος, [...] τοῦ κόσμου τά πέρατα, καί προσήγαγε Χριστῷ τῷ Θεῷ διὰ πίστεως" (Ἐσπέριον ἐορτῆς). Μέ τό ὄνομα αὐτοῦ τοῦ Ἀποστόλου τιμώμεθα, καί τόν ἔχομεν πρεσβευτήν καί προστάτην ἢ ἡμετέρα Μετριοτήτος μαζί μέ τόν Μεγαλομάρτυρα Ἅγιον Δημήτριον τόν Μυροβλύτην.

Καί ἐορτάζοντες σήμερον "ἐν ἐκκλησίᾳ λαοῦ" τήν μνήμην Βαρθολομαίου τοῦ Ἀποστόλου, λέγομεν ὅτι ἀρκεῖ ἡμῖν αὕτη (ἢ μνήμη) πρὸς ὠφέλειαν διηνεκῆ, καθ' ὅτι ἀναγκαῖα διὰ τήν μίμησιν. "Ὡσπερ γάρ τῷ φωτί αὐτομάτως ἔπεται τό φωτίζειν, οὕτω καί ταῖς ἀγαθαῖς πράξεσιν ἀναγκαιῶς ἀκολουθεῖ τό ὠφέλιμον", κατά τόν Μέγαν Βασίλειον.

"Ἀπολαμβάνοντες τοῦ συμποσίου τῆς πίστεως", διὰ νά ἐνθυμηθῶμεν καί τόν τρίτον φωστῆρα τῆς τρισηλίου Θεότητος Ἰωάννην τόν Χρυσόστομον, τήν ἐσπέραν ταύτην εἰς τόν ἱερόν τοῦτον χῶρον τοῦ θαύματος, τοῦ μαρτυρίου καί τῆς μαρτυρίας τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς, τῆς Μεγάλῃς Ἐκκλησίας καί τοῦ Γένους μας, ἐπιθυμοῦμεν νά ἀναφερθῶμεν πρὸς τήν ἀγάπην σας, ἀναπολοῦντες τήν εἰκοσαετῆ καί πλέον ταπεινήν Πατριαρχικὴν διακονίαν μας, εἰς τρία χαρακτηριστικά τοῦ τιμωμένου οὐρανίου προστάτου μας, τά ὅποια προσεπαθήσαμεν κατά τήν ἀδυναμίαν μας νά ἀκολουθήσωμεν.

Τό πρῶτον, ἦτο τό κήρυγμα τῆς ἀληθείας. Ὁ Ἀπόστολος, μέ μόνην τήν Χάριν καί τήν "ἀγραμματείαν τοῦ κόσμου", τήν ἀμορφωσίαν θά ἐλέγομεν σήμερον, διὰ πολλῶν κόπων καί θλίψεων καί διὰ μαρτυρίου σταυροῦ, ἢ κατ' ἄλλους δι' ἐκδορᾶς ἔτι ζῶν, "ἐφώτισεν ἅπαντας τούς καθεύδοντας ἐν νυκτί ἀγνωσίας, καί εἰργάσατο αὐτοῦς ἡμέρας κληρονόμους".

Ἡμεῖς, "καθυπείκοντες τοῖς νεύμασιν" ἐκείνου, προσεπαθήσαμεν ὅση ἡμῖν δύναμις, εἰς τό ἱερόν ἡμῶν Κέντρον ἐνταῦθα, πρὸς τό ἄμεσον καί προσφιλές ἡμῖν ποιμνιον ἀλλά καί διὰ τῶν ἀποδημιῶν ἡμῶν πρὸς τόν κόσμον ἐν γένει, πρὸς πιστούς καί ἀπίστους, ἐν νυκτί καί ἡμέρα, νά μεταδώσωμεν "τῆς ἀληθείας τήν διδασκαλίαν", "τήν

γλῶσσαν τὴν πυρίπνοον", "τό σωτήριον νόμα", "τόν πολύχρουν καρπόν" τοῦ Ἱεροῦ Φαναρίου, μή ἐπιδιώκοντες "ἀδίδακτον προβολήν" ἀνθρωπίνην, τὴν ὁποίαν ἐν τῇ συγχρόνῳ ἐποχῇ ὁ καθεὶς ἐπιτυγχάνει, καί μή ἀποβλέποντες εἰς τὴν γνώμην τῶν πολλῶν. Κριτήριον τῶν ἐνεργειῶν καί πράξεων τῆς Πατριαρχίας μας ὑπῆρξε μόνον ἡ ἀγάπη πρὸς πάντας, καί ἡ ἐνότης πάντων, καί ἡ δικαιοσύνη, τό "κήρυγμα τῆς ἀληθείας", καί οὐχί οἰαδήτις ἀνθρωπαρέσκεια: "εἰ γάρ ἔτι ἀνθρώποις ἤρεσκον, Χριστοῦ δούλος οὐκ ἂν ἤμην" (Γαλ. α',10).

Τό δεύτερον χαρακτηριστικόν Βαρθολομαίου τοῦ Ἀποστόλου ἦτο ἡ θυσία. Θυσία ὑπὲρ τῆς ἀληθείας, δηλαδή τοῦ Υἱοῦ καί Λόγου τοῦ Θεοῦ. Ἡ θυσία ὑπάρχει καί εἶναι τό ὑπέρτατον μέτρον τῆς ἀγάπης, ἡ ὁποία καί διηγεῖται "ὡς οὐρανός περικαλλής, ἐπὶ γῆς θείαν δόξαν".

Καί ἡμεῖς, ἀναλαβόντες τούς οἴακας τοῦ Ἀγιωτάτου Ἀποστολικοῦ καί Πατριαρχικοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου ἐπὶ εἰκοσαετίαν καί πλέον -ἐπιτραπήτω ἡμῖν ἡ ἐν ἀδυναμία καύχησις- ἠναλώσαμεν ὅλην τὴν ἡμετέραν ἰκμάδα εἰς διακονίαν καί προσφορὰν ἀγάπης θυσιαστικῆς, συνιστῶντες αὐτήν διὰ τῆς θυσίας ὅλης τῆς ὑπάρξεως ἡμῶν "ὑπὲρ τῶν φίλων", καθὼς ὁ Κύριος ἡμῶν, καί ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας Του, τῆς ἐν τῇ Πόλει ταύτῃ ἐδρευούσης.

Τό τρίτον στοιχεῖον τοῦ προστάτου ἡμῶν Ἀποστόλου, ὑπῆρξεν ἡ οἰκουμενικότης: "πᾶσαν γάρ τὴν κτίσιν κατηύγασε θεογνωσία", κομίζων "ὡς δρόσος Θεοῦ τοῖς ἀνθρώποις ἴαμα". Ἀπό πολίτου τῆς ἀσῆμου Γαλιλαίας κατέστη ἀλιεύς ἀνθρώπων καί "πνευματικός στρατηγός" τοῦ βασιλέως Χριστοῦ, ἔχων ὡς πεδῖον δράσεως σύμπασαν τὴν ὑφήλιον.

Καί ἡ ἡμετέρα Μετριότης, ἐκ τῆς ἀσῆμου, ἀγνώστου, καί μαρτυρικῆς Γαλιλαίας τῆς γενετικῆς ἡμῶν Ἰμβρου προερχόμενοι καί κληθέντες ἐλέω Θεοῦ ἐπὶ τὴν ἱεράν οἰκουμενικὴν σκοπιάν τῆς Ὁρθοδοξίας, οὐκ ἐπαυσάμεθα πορευόμενοι κατὰ τὴν εἰκοσαετίαν ταύτην ἀπὸ Ἱεροῦ Ναοῦ εἰς Ἱερόν Παρεκκλήσιον ἐν τῇ ἔδρᾳ ἡμῶν, ἀπὸ Ἐκκλησίας εἰς Ἐκκλησίαν, ἀπὸ ἀνθρώπου πρὸς ἀνθρώπον, πορευόμενοι διαρκῶς, ἵνα "μαθητεύσωμεν πάντα τὰ ἔθνη" (πρβλ. Ματθ. κη',19), μεταφέροντες τὸν καθημαγμένον Σταυρόν τοῦ Μαρτυρίου ἀλλά καί τό χαρμόσυνον ἄγγελμα τῆς σωτηρίας.

Τά τρία ταῦτα στοιχεῖα, ἔχοντες ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς ὡς γνώμονα, ὡς ἄλλωστε διεκηρύξαμεν καί ἐν τῷ ἐνθρονιστηρίῳ λόγῳ ἡμῶν πρὸς τὸν κόσμον τὴν 2αν Νοεμβρίου τοῦ ἔτους 1991, προσεπαθήσαμεν νὰ τὰ μαρτυρήσωμεν εἰς τὸν κόσμον, ὡς ἀποκλειστικόν βίωμα τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας. Δηλαδή τὴν ἐξάρτησιν ἐκ μόνου τοῦ Θεοῦ καί τὴν ἐξωθεν ἀφάνειαν τὴν θυσιαστικὴν ἀγάπην καί τὴν οἰκουμενικότητα.

Ταύτην τὴν μαρτυρίαν καταθέτομεν καί σήμερον ἐνώπιον τῆς ἀγάπης σας. Καί δοξάζομεν τὸν Χριστόν καί εὐχαριστοῦμεν ὅλους σας, οἱ ὅποιοι τιμῶντες τὸν

Πατριάρχην τοῦ Γένους καί συγχρόνως Οἰκουμενικόν, ἤλθετε ἐκ δυσμῶν καί ἑώρας, ἐκ βορρᾶ καί νότου εἰς συνεορτασμόν. Καί σὺν τῇ εὐχαριστίᾳ διαβεβαιοῦμεν ὅτι θά συνεχίσωμεν, ἕως ἡμέρα ἐστὶ καί μέχρι τῆς ἐσχάτης κλήσεως, ὅτε λόγον ἀποδώσομεν τῶν ἔργων καί τῶν πράξεων καί τῶν παραλείψεων ἡμῶν, τὸν ἀγῶνα, μὴ ἀποβλέποντες εἰς δόξαν καί ἀναγνώρισιν ἀνθρωπίνην, ἀλλ' ἀπλῶς εἰς τὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ.

Ἡ Ἀγιωτάτη Μήτηρ Ἐκκλησία τῆς Κωνσταντινουπόλεως, κειμένη ἐπὶ τῶν θεμελίων τῆς πίστεως καί ἐπὶ τῆς διδαχῆς τῶν Ἀποστόλων, ὡς ὁ τιμώμενος Βαρθολομαῖος, ἔχει τὴν ἰδιαιτέραν εὐλογίαν νὰ διακονῇ διαχρονικῶς λαοὺς πολλοὺς. Καί συμβάλλει τοιοῦτοτρόπως ἀποφασιστικῶς εἰς τὴν διαμόρφωσιν παγκοσμίων καί πανανθρωπίνων ἠθικῶν ἀξιῶν. Ἔχομεν, λοιπόν, ἱστορικὴν εὐθύνην καί χρέος νὰ συνεχίσωμεν τὴν εἰρηνικὴν καί δημιουργικὴν συνύπαρξιν, ὑπερβαίνοντες μεγαλοψύχως ἐν πνεύματι ἀγαστῆς συνεργασίας καί ἀγάπης πᾶν τό προστυγχάνον ἐμπόδιον ἢ ἀμφισβήτησιν. Καθημερινῶς ὀφείλομεν νὰ ἀνακεφαλαιώσωμεν ὀλόκληρον τό μυστήριον τῆς σωτηρίας: "τοῦ Σταυροῦ, τοῦ Τάφου, τῆς τριημέρου Ἀναστάσεως, τῆς εἰς οὐρανοὺς ἀναβάσεως, τῆς ἐκ δεξιῶν καθέδρας, τῆς δευτέρας καί ἐνδόξου πάλιν Παρουσίας". Καί τότε θά ζῶμεν ἡρέμα τό γεγονός ὅτι "ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἐντός ἡμῶν ἐστὶ" (πρὸβλ. Λουκ. ιζ' 21-22). "Τά πάντα γέγονε καινά. Τά πάντα γέγονεν ἓν" (Μαξίμου τοῦ Ὁλογητοῦ).

Καί, λοιπόν, ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς ἐγεννήθη ἐν Φάτνῃ. Ἐχλευάσθη ὡς ἀδύνατος καί ἐσταυρώθη. Δέν εἶχε ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνῃ (Λουκ. θ' 59), παρὰ ταῦτα τὴν σωτηρίαν ἡμῶν κατειργάσατο. Χωρὶς βαλάντιον καί πήραν. Χωρὶς λεγεῶνας ἀγγέλων, χωρὶς ἐσμόν γραμματέων, χωρὶς στρατόν ὀπαδῶν, χωρὶς ἰσχύν ἀνθρωπίνην. Μὲ μόνην τὴν ἰσχύν τῆς ἀφάτου κενώσεώς Του, τῆς ἐσχάτης ταπεινώσεως, τῆς μωρίας τοῦ Σταυροῦ. Οὕτως ἐστὶ καί ὁ Πατριάρχης σας, πορευόμενος κατὰ τό ἀποστολικόν "οὐ πολλοὶ σοφοὶ κατὰ σάρκα, οὐ πολλοὶ δυνατοί, οὐ πολλοὶ εὐγενεῖς" (Α' Κορ. α' 26-27). Καί ὁ Πατριάρχης δέν παραβλέπει τὴν μωρίαν τοῦ Σταυροῦ καί δέν προσβλέπει εἰς τὴν δόξαν τῆς ἰσχύος καί ἀποβλέπει εἰς τό "ὅς ἐάν θέλη γενέσθαι μέγας ἐν ὑμῖν, ἔσται ὑμῶν διάκονος, καί ὅς ἐάν θέλη ὑμῶν γενέσθαι πρῶτος, ἔσται πάντων δοῦλος· καί γὰρ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἤλθε διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι" (Μαρκ. ι' 43-45).

Ἀναφωνοῦντες μετὰ τοῦ ἐν Ἁγίοις προκατόχου ἡμῶν Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου "καλὸν ἢ φιλαδελφία καί μάρτυς Ἰησοῦς, οὐκ ἀδελφός κληθῆναι μόνον, ἀλλὰ καί παθεῖν ὑπὲρ ἡμῶν ἀνασχόμενος", ἀναπέμπομεν δόξαν, τιμὴν καί προσκύνησιν τῷ Ἀναστάντι Χριστῷ νῦν καί εἰς τοὺς ἀπεράντους αἰῶνας. Ἀμήν.